

STYRETS BERETNING 2015

Virksomhetens art og hvor den drives

NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge og er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO er den største interesseorganisasjonen for bedrifter i Norge.

NHO Reiselivs adresse er Næringslivets Hus, Middelthuns gate 27 på Majorstuen i Oslo og holder til i samme bygg som de fleste landsforeningene i NHO-fellesskapet. NHO Reiseliv arbeider målrettet for å fremme reiselivets interesser overfor det politiske miljø, både lokalt og sentralt. NHO Reiseliv jobber med kommunikasjon som et virkemiddel for å sette reiselivets saker på dagsordenen i media. Innkjøpskjeden fremforhandler best mulige rammebetingelser på en rekke varer og tjenester. NHO Reiselivs juridiske avdeling består av advokater som har særlig kunnskap og erfaring i arbeidsrett. Sammen med NHO sentralt er juristene engasjert i enten forbundsvise eller sentrale tarifforhandlinger hvert år. Videre har NHO Reiseliv en egen seksjon for medlemsservice.

NHO Reiseliv hadde pr 31.12.2015 2733 medlemsbedrifter innenfor ulike bransjer knyttet til reiselivet i Norge. For 2014 var antallet medlemsbedrifter 2660. Hovedvekten av medlemmer er i bransjene overnatting, servering, opplevelse og destinasjon. De siste kjente tall (2014) viser at til sammen 33148 årsverk er knyttet til medlemsbedriftene, og disse omsetter for ca. kr 44,1 milliarder kroner i året. Et flertall av medlemsbedriftene er mindre og mellomstore, opptil 12 årsverk, men også store konserner er blant medlemmene.

NHO Reiseliv er medlem i Nordisk Besøksnæring, den europeiske hotell- og restaurantorganisasjonen HOTREC, Nordisk Campingråd, den europeiske campingorganisasjonen EFCO & HPA og Forum for Reiseliv.

Styrets arbeid i 2015

Styret har hatt seks ordinære møter i 2015. Styret består av syv styremedlemmer og to varamedlemmer. I møtene deltar både styre- og varamedlemmer.

En ny strategi for NHO Reiseliv for perioden 2015-2018 ble utarbeidet i 2014 og iverksatt i 2015. Strategien bygger videre på NHO-fellesskapets felles visjon og verdier og danner grunnlaget for NHO Reiselivs og regionapparatets handlingsplaner for 2015 og etterfølgende perioder. Styret i NHO Reiseliv arbeider også etter strategiens hovedmål og behandler blant annet de saker som er nedfelt i NHO Reiselivs næringspolitiske plattform for inneværende år.

Den digitale utviklingen i samfunnet går stadig raskere, og reiselivsnæringens behov for digitale tjenester blir desto viktigere. Det er et mål for NHO Reiseliv å kunne holde følge med denne utviklingen i årene som kommer. Vinteren 2015 ble det satt i gang et digitalt prosjekt hvor hovedmålet er utvikling av nye nettsider. Nettsidene lanseres i mars 2016, og NHO Reiseliv har ansatt en egen person som jobber med dette prosjektet. I 2015 har det blitt lagt ned betydelig arbeid med de nye nettsidene, som skal gjøre nyttig informasjon og brukervennlige verktøy mer tilgjengelig for medlemmene. Målet er å utvikle nettsider som forenkler arbeidshverdagen til medlemmene, tilrettelegger for dialog og gir mer innsyn i hvilke

saker det jobbes med i NHO Reiseliv. Det er forventet å bruke betydelige ressurser i å videreutvikle det digitale tjenestetilbudet til medlemmene de kommende årene.

Styret har i 2015 gjennomført en prosess som skal resultere i at det på landsmøtet 2016 legges fram en utredning med ulike scenarier for hvordan NHO Reiseliv kan ivareta sitt regionale arbeid og som best kan sikre en effektiv og gjennomslagsdyktig organisasjon. Dette var en av styrets viktigste saker i 2015. Arbeidet har vært aktualisert gjennom at NHO sentralt sitt regionapparat har gjennomgått en omstilling for å sikre mer synlighet og gjennomslagskraft på alle landsforeningenes vegne gjennom sine 15 regionkontor. Sentralt i utredningen var vurderingen av regionapparatets rolle, oppgaver, ulike muligheter for en fremtidig organisering av NHO Reiselivs egne regionforeninger og tilknytningen mellom dem og NHOs regionapparat.

Målet med evalueringsarbeidet er å fremforhandle en omforent løsning med NHO. Etter utløpet av femårsavtalen ved årsskiftet 2014/2015, ble det utarbeidet en ny avtale for 2015. Også for 2016 ble det utarbeidet en årlig avtale som sikrer faglig støtte til våre regionstyrer. Landsmøtet 2015 vedtok at regionapparatet i utredningsperioden skulle opprettholdes med dedikerte, økonomiske og personellmessige ressurser for hver reiselivsregion. Dette oppdraget har blitt fulgt opp av NHO Reiseliv, og høsten 2015 ble det ansatt en person i prosjektstilling til å koordinere utredningsarbeidet.

Tariffoppgjøret 2015 var et sentralt mellomoppgjør og ble gjennomført uten konflikter.

NHO Reiseliv har i 2015 avgitt ulike høringer til forskjellige departementer, direktorater, fylkeskommuner og kommuner. Viktige høringsdokumenter som omhandler rammevilkår for næringen er sendt til relevante instanser. Noen av disse nevnes under.

Regjeringen har varslet at det i 2016 vil komme en ny reiselivsmelding. NHO Reiseliv har kommet med innspill som kan deles opp i syv hovedpunkter:

1. Digitalisering av det offentlige
2. Et virkemiddelapparat tilpasset tjenestesektoren
3. En endret tilsynskultur
4. Utrede organiseringen av markedsføringsordningen
5. Ingen nye skatter
6. Fleksibel arbeidstid
7. Effektiv samferdsel

Året 2015 har vært et år med flere næringspolitiske seiere for NHO Reiseliv. Et viktig gjennomslag er beslutningen om forenkling av fireårsregelen som NHO Reiseliv har kjempet lenge for å få på plass. Fra 1. januar 2016 kan kommunene selv velge om de vil fornye alle eller deler av skjenkebevillingene i en kommune, uten at bedriften må søke på nytt.

Helse- og omsorgsdepartementet ønsket også å innføre et nasjonalt prikkssystemet der det tildeles prikker til skjenkesteder for brudd på alkoholloven. NHO Reiseliv gikk imot ordningen, men det ble flertall på Stortinget for å innføre den. NHO Reiseliv har jobbet for å lempe på flere av forslagene, og det har gitt resultater. Etter innspill fra NHO Reiseliv har opptjeningsperioden, antall prikker per overtredelse og summen av antall prikker før bevilling mistes gått ned. Ordningen ble innført fra 1. januar 2016.

Flere av NHO Reiselivs medlemmer har kommet med tilbakemeldinger om hvordan de opplever statlige tilsyn. Man opplever at tilsynene har jaktet etter feil, fremfor å veilede. Som en oppfølging av dette har NHO-fellesskapet utarbeidet et åtte-punkts notat med hvilke forventninger NHO-fellesskapet har til hva som er god tilsynspraksis. Videre er det utarbeidet en oversikt over hvilke rettigheter bedriftene har før, under og etter tilsyn.

Scheel-utvalget har foreslått en rekke endringer på skattesystemet, blant disse et forslag om å redusere dagens fire MVA-satser til to, henholdsvis 25 og 15 %. For store deler av reiselivsnæringen innebærer det en økning fra 8 til 15 %. NHO Reiseliv har i et hørings svar, sammen med NHO Sjøfart, NHO Luftfart og NHO Transport gått imot å heve momssatsen. Det har også blitt jobbet, både mot politikere og i media, for å forhindre økningen. I statsbudsjettet for 2016 ble momssatsen hevet fra 8 til 10% med ikrafttredelse 1. januar 2016.

Smilefjesordningen trådte i kraft 1. januar 2016. NHO Reiseliv har fått til en oppmyking av det opprinnelige foreslåtte regelverket, blant annet har antall virkedager før rett på nytt tilsyn blitt redusert. For NHO Reiseliv har det vært viktig at Mattilsynet må gi god informasjon og vektlegge veiledning. I november ble en veileder og informasjonsbrosjyre sendt de berørte i bransjen. NHO Reiseliv har også i samarbeid med Mattilsynet, kontrollørene og en av våre medlemsbedrifter laget en informasjonsvideo til medlemmene om smilefjeskontroll.

NHO Reiseliv har lenge jobbet for å få en filminsentivordning på plass. I filmmeldingen som kulturministeren la frem i juni 2015, ble det klart at det opprettes en filminsentivordning i Norge fra 1. januar 2016. I statsbudsjettet for 2016 ble ordningen bevilget 45 millioner kroner. Dette var utslagsgivende for at filmingen av Jo Nesbøs "Snømannen" allerede fra nyttår kunne starte i Oslo. Dette er en stor seier. Filminsentivordningen vil gi en viktig markedsføringseffekt for Norge. NHO Reiseliv vil fremover jobbe for at insentivordningen skal bli mer sikker og ikke fungere som en begrenset budsjettpost.

Arbeidsmiljø og personale

Styret anser arbeidsmiljøet som godt, og foreningen har i 2015 hatt én oppsigelse og én naturlig avgang. Det har ikke vært arbeidsrelaterte skader eller ulykker i løpet av regnskapsåret. NHO Reiseliv er IA-bedrift, og samlet sykefravær i 2015 var 1,1 prosent, mot 3,09 prosent i 2014. Nedgangen skyldes reduksjon i langtidsfravær (over 4 dager). Det ble registrert 16 dager korttidsfravær i 2015, mot 21 dager i 2014. Gjennomsnittlig sykefravær siste fem år er 2,9%.

NHO Reiseliv er ikke tilknyttet en bedriftshelsetjeneste, men dekker utgiftene til en årlig legeundersøkelse for de ansatte.

NHO Reiseliv har en vedtatt seniorpolitikk for ansatte over 62 år. Ingen ansatte benyttet seg av denne i 2014. Styret ser imidlertid ordningen og tilbudet som positivt for den ansatte, så vel som for organisasjonen.

Likestilling

NHO Reiseliv praktiserer likestilling mellom kvinner og menn. Per 31.12.2015 er det ansatt 57 prosent kvinner og 43 prosent menn i administrasjonen. Det er en jevn fordeling av kvinner og menn i ledende stillinger.

I styret er det 43 % kvinner og 57 % menn. Inkludert varamedlemmene er fordelingen 44 % kvinner mot 56 % menn.

Miljørapportering

Ut fra vår vurdering forurenses ikke organisasjonen det ytre miljø. NHO Reiseliv har gjennom Innkjøpskjeden inntatt en pådriverrolle for å bidra til en mer bærekraftig reiselivsnæring. Et eget initiert program gjennomgår hvordan Innkjøpskjedens leverandører til overnattings- og serveringsbedriftene ivaretar etiske, miljømessige og moralsk forsvarlige prinsipper i sin drift og produksjon. NHO Reiseliv er også blitt deleier i matbransjens satsning mot matsvinn, Matvett. 2015 har vært et prosjektår hvor Innkjøpskjeden har vært med på å jobbe frem konkrete forslag til arbeidsverktøy som skal få hotell- og serveringssteder til å kaste mindre mat.

Regnskap og økonomi

I henhold til regnskapsloven § 3-3 bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2016 og de langsiktige prognoser for årene fremover. Foreningen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Regnskapet for NHO Reiseliv presenteres sammen med regnskapet for Servicekontoret, Opplysnings- og Utviklingsfondet, Konfliktfondet og Regionforeningene. Regnskapene for disse enhetene føres separat, og midlene er satt inn på egne bankkonti, men er i henhold til vedtektene en del av NHO Reiseliv.

NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

NHO Reiseliv

Regnskapet viser et underskudd på TNOK 770. Samlede driftsinntekter utgjorde TNOK 13.068, driftskostnader TNOK 14.107 og resultat av finansposter TNOK 269. Kontingentinntekter har økt med TNOK 700 (7,2%) fra 2014.

NHO Reiseliv Servicekontor

Samlede driftsinntekter utgjorde TNOK 68.418, driftskostnader TNOK 65.565 og resultat av finansposter TNOK 1.327. Årets skattekostnad på ordinært resultat var 1.085. Regnskapet viser således et overskudd på TNOK 3.096 etter skattekostnad. Regnskapet er presentert i egen note. Kontingentinntekter har økt med TNOK 1.298 (7,2%) fra 2014.

Innkjøpskjeden

NHO Reiseliv Innkjøpskjeden er et uavhengig interessefellesskap med formål å fremforhandle konkurransedyktige innkjøpsbetingelser på varer og tjenester. På vegne av medlemmene mottar Innkjøpskjeden bonus fra alle grossister og leverandører som i hovedsak tilbakebetales til medlemmene en gang per år. Noe av disse inntektene benyttes til å drifte innkjøpsavdelingen for verving og medlemskontakt som for tiden har 15 ansatte, samt til vedlikehold og forbedring av avtalene. Styret har godkjent en plan for videre strategi, som innebærer økende antall medlemmer og økt omsetningsvekst.

Ved årets slutt var det 2265 medlemmer av Innkjøpskjeden, inklusive medlemmer fra andre NHO-organisasjoner. Totalt er 1698 medlemmer i NHO Reiseliv også medlemmer i Innkjøpskjeden.

NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

Regnskapet viser et overskudd på TNOK 1.303, og er vist i egen note. Samlede overføringer fra NHO utgjorde TNOK 3.762, andre inntekter TNOK 201. Drifts- og aktivitetskostnader TNOK 2.686, og renteinntekter TNOK 25. Tilsvarende resultat i fjor var TNOK 87, og endringen skyldes i det alt vesentligste høyere overføringer på TNOK 816, og lavere aktiviteter på TNOK 400.

NHO Reiselivs Konfliktfond

Regnskapet for fondets 12. driftsår viser et overskudd på TNOK 832, og er vist i egen note. Tilsvarende resultat i fjor var TNOK 1.893. Nedgangen skyldes lavere renter og avkastning i fond. Det er ikke innkrevet premie til fondet i 2015, og det er heller ikke foretatt utbetalinger fra fondet. Inntektene til fondet er derfor gevinst på investerte midler og renter fra bankkonto.

NHO Reiselivs regionforeninger

Regnskapene for regionforeningene er underlagt hver regionforenings styre, og bokføres der. Regnskapenes hovedtall vises i egen note. For nærmere opplysninger kan det tas kontakt med regionforeningene direkte.

Samlet viser regnskapene for regionforeningene et overskudd på TNOK 155. Samlede inntekter utgjorde TNOK 2.035, driftskostnader TNOK 2.134 og resultat av finansposter TNOK 55. Inntektene til regionforeningene består i hovedsak av overførsler fra NHO Reiseliv sentralt til dekning av de årlige kostnadene.

Finansforvaltning og likviditet

NHO Reiselivs styre har besluttet å investere noe av overskuddsmidlene i NHOs Landsforeningsfond, som er underlagt de årlige finansplaner og retningslinjer som NHOs styre fastsetter. Totalt sett endte regnskapsåret for dette fondet med overskudd.

Opprinnelig ble det investert MNOK 22,0 i dette fondet. Samlet gevinst for investeringene i NHOs Landsforeningsfond i 2015 ble TNOK 900, hvorav TNOK 207 er bokført i NHO Reiseliv og TNOK 693 er bokført i NHO Reiselivs Konfliktfond. Verdien av investeringene pr 31.12.2015 er etter dette MNOK 42.722.

Finansinntekter fra midler som opprinnelig stammer fra tidligere overskudd fra driften (NHO Reiseliv og NHO Reiseliv Servicekontor), benyttes til spesifikke prosjekter og andre kostnader til

medlemmenes beste, etter styrets beslutning. Dette gjelder så vel renter fra bankinnskudd og overskudd fra investeringer.

Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter viser MNOK 25.306, sammenlignet med et resultat før skatt på MNOK 5.700. Avviket skyldes hovedsakelig en økning i gjeld til utbetaling av leverandørbonus, samt en økning av andre fordringer knyttet til opptjente bonuser for 2015 som ikke er innbetalt.

Likviditetsbeholdningen pr 31.12.2015 er MNOK 186.267, en økning på MNOK 23.903 gjennom året.

Av sum eiendeler kr MNOK 310.473 er MNOK 302.214 omløpsmidler. Egenkapitalen utgjør MNOK 76.489 og gjeld MNOK 233.984, som i hovedsak gjelder kortsiktig gjeld til medlemmenes opptjente bonus i innkjøpsordningen. Egenkapitalandelen er 24,6%, samt at foreningens omløpsmidler er likvide og vesentlig større enn kortsiktig gjeld. Styret anser NHO Reiselivs finansielle stilling som god.

Samlet resultat for 2015 utgjør TNOK 4.615, mot resultat 2014 minus TNOK 138.

NHO Reiseliv - resultatutvikling

NHO Reiselivs årsresultat er betydelig bedret fra 2014 til 2015. Aktiviteten i 2015 har hatt samme høye nivå som i 2014, men noe lavere utgifter til svangerskapsvikarer med videre. NHO Reiseliv styrer mot et resultat som over år balanserer rundt null. Det var et mindre underskudd i 2014. I 2015 skyldes mesteparten av overskuddet engangsinntekter som ikke kan budsjetteres, herunder:

- Ekstraordinært tilskudd fra Opp/Ut-fondet grunnet regnefeil i 2013 og 2014
- Flere juridiske saker vunnet, med tilkjent saksomkostninger
- Ny sekretariatsavtale med NHO

NHO Reiseliv - årsresultat og disponering.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Overført til egenkapital NHO Reiseliv	TNOK	- 770
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Servicekontor	TNOK	3.096
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Opp/Ut-fond	TNOK	1.303
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Konfliktfondet	TNOK	832
Overført til egenkapital NHO Reiseliv Regionforeninger	<u>TNOK</u>	<u>- 155</u>
<u>Totalt disponert</u>	<u>TNOK</u>	<u>4.615</u>

Framtidsutsikter

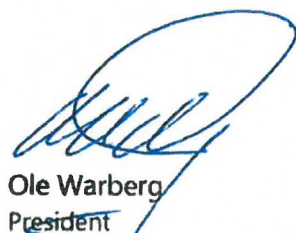
Resultatet for NHO Reiseliv er særlig påvirket av kontingentutviklingen og utviklingen i finansmarkedene. Styret forventer at vår mulighet til videre medlemsrekruttering i en krevende tid er tilstede også i årene fremover. NHO Reiseliv er en kompetanseorganisasjon som kan gi viktige bidrag til økt medlemservice i tiden som kommer. Styret antar at også 2016 vil by på utfordringer økonomisk for medlemsbedriftene, og derigjennom også for NHO Reiseliv.

NHO Reiseliv har ambisjoner om økt innflytelse og vekst i antall medlemmer, i henhold til den vedtatte strategien for 2015-2018.

Styret takker de tillitsvalgte og administrasjonen for godt utført arbeid i 2015.

Oslo, 31.desember 2015
15. mars 2015

Styret for NHO Reiseliv

Ole Warberg
President

André Schreiner

Marit Lien

Håvard Solum

Morten Thorvaldsen
Visepresident

Sølvi Ness

Sølvi Øgsnes

Kristin Krohn Devold
Adm. direktør

NHO REISELIV

Resultatregnskap 01.01. - 31.12.

(Beløp i hele 1.000 kr)

		2015	2014
	Note		
DRIFTSINNTEKTER			
Medlemskontingent og serviceavgift	1	29 917	27 919
Innkjøpsavtaler	2	29 836	25 546
Driftsinntekt camping		5 628	6 107
Annen driftsinntekt	3	6 078	5 380
Tilskudd NHOs Opplysnings- og Utviklingsfond	16	3 762	2 946
Inntekt Regionforeningene	17	456	330
SUM DRIFTSINNTEKTER		75 678	68 229
DRIFTSKOSTNADER			
Personalkostnader	4,5	39 575	35 034
<i>Administrasjonskostnader</i>			
Avskrivning	6	189	132
Husleie og drift lokaler		2 734	2 676
Anskaffelser, rep og vedlikehold		3 661	2 926
Honorar og kjøp av tjenester	11	12 242	15 208
Møte- og reisekostnader		7 708	8 458
Generalforsamling, styre og utvalg		1 302	1 807
Informasjon, marked og representasjon		964	2 415
Annen driftskostnad		2 138	2 104
Annen driftskostnad Konfliktfondet	15	0	12
Annen driftskostnad Regionforeningene	17	1 985	2 084
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER		32 924	37 823
SUM DRIFTSKOSTNADER		72 499	72 857
DRIFTSRESULTAT		3 178	-4 628
<i>Finansinntekter og finanskostnader</i>			
Finansinntekter	14	2 536	4 230
Finanskostnader		14	43
NETTO FINANSPOSTER		2 522	4 188
RESULTAT FØR SKATT		5 700	-441
Skattekostnad	9	1 085	-303
RESULTAT ETTER SKATT		4 615	-138

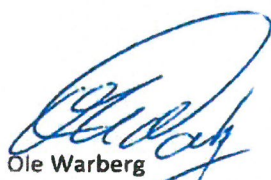
(Beløp i hele 1.000 kr)	Note	2015	2014
EIENDELER			
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Anlegg under utførelse		700	0
Transportmidler		973	309
Inventar, IKT-utstyr, kontormaskiner		3	12
Sum varige driftsmidler	6	1 676	322
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	13	1 378	770
Pensjonsmidler	5	5 205	5 991
Sum finansielle anleggsmidler		6 583	6 761
Sum anleggsmidler		8 259	7 083
<i>Omløpsmidler</i>			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	1	4 746	1 461
Andre fordringer	7	68 479	11 257
Sum fordringer		73 225	12 719
<i>Investeringer</i>			
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	14	42 722	42 421
Sum investeringer		42 722	42 421
Bankinnskudd og kontanter	10	186 267	162 364
Sum omløpsmidler		302 214	217 503
SUM EIENDELER		310 473	224 586

NHO Reiseliv
Balanse pr. 31.12.

(Beløp i hele 1.000 kr)	Note	2015	2014
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		76 489	71 874
Sum opptjent egenkapital		76 489	71 874
SUM EGENKAPITAL	12	76 489	71 874
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	5	3 587	5 039
Utsatt skatt	9	1 113	1 330
Sum avsetning for forpliktelser		4 700	6 368
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		9 161	6 831
Betalbar skatt	9	1 302	18
Skattetrekk og andre trekk		1 552	1 497
Skyldig offentlige avgifter		6 297	5 548
Avsatt til utbetaling leverandørbonus	2	138 690	128 540
Annen kortsiktig gjeld	8	72 282	3 909
Sum kortsiktig gjeld		229 284	146 344
SUM GJELD		233 984	152 712
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		310 473	224 586

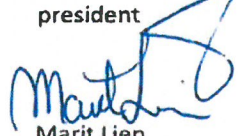
31. desember 2015

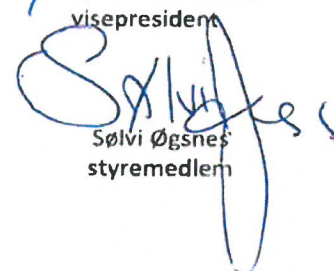
15. mars 2016

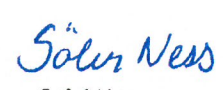

Ole Warberg
president

Morten Thorvaldsen
visepresident

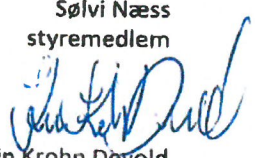

André Schreiner
styremedlem

Marit Lien
styremedlem

Sølvi Øgsnes
styremedlem

Sølvi Næss
styremedlem

Håvard Solum
styremedlem

Kristin Krohn Devold
adm. direktør

Noter til regnskapet 2015

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Alle beløp er i hele NOK.

Ifølge vedtektene er følgende enheter er del av NHO Reiseliv:

- * NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

- * NHO Reiselivs Konfliktfond

- * NHO Reiselivs Regionforeninger

NHO Reiseliv Servicekontoret er en del av den juridiske enheten NHO Reiseliv.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. Kontingenter og serviceavgift opptjenes pr. kalenderår og vises netto etter refusjoner og rabatter.

Anleggsmidler/langsiktig gjeld

Anleggsmidler er eiendeler ment til varig eie og bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over tre år og har en kostpris som overstiger kr. 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til kostpris.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Pensjoner

Ytelsesbaserte pensjonsordninger, vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10 % av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

Foreningen har også innskuddsbasert, kollektiv tjenstepensjonsordning for sine ansatte. Pensjonspremien anses som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader. Pensjonsordningene oppfyller kravene i lov om obligatorisk

tjenestepensjon.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

Aksjer i datterselskap

Datterselskap vurderes etter kostmetoden i foreningsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

(Beløp i hele 1.000kr)

Note 1 - Serviceavgift og medlemskontingent

	2015	2014
Utfakturert medlemskontingent og serviceavgift	30 950	28 884
Kjederabatt	-1 033	-964
Netto medlemskontingent og serviceavgift	29 917	27 919

	2015	2014
Kundefordringer		
Kundefordringer	5 027	1 693
Avsatt tapkundefordringer	281	231
Kundefordringer	4 746	1 461

Note 2 - Innkjøpsavtaler

Bokført inntekt skal dekke personalkostnader og andre kostnader i forbindelse med opprettelse og reforhandlinger av bonusavtaler for medlemmene i NHO Reiselivs Innkjøpskjede, samt gi et dekningsbidrag til driften.

Pr 31.12.2015 var det 16 ansatte i avdelingen, hvorav 10 er dedikert til aktiv kontakt mot nye og eksisterende medlemmer over hele landet.

Personal- og andre kostnader utgjorde MNOK 30.544. Dekningsbidraget til driften utgjorde MNOK 5.158. Dekningsbidraget er i henhold til budsjett og en vedtatt strategiplan for avdelingen.

Opptjent bonus for 2014 er utbetalt til medlemmene i 2015 med MNOK 128.540.

Innkomet bonus pr 31.12 er avsatt som kortsiktig gjeld for utbetaling i 2016, og utgjør MNOK 138.690.

Note 3 - Annen driftsinntekt

	2015	2014
Landsmøte/Årskonferanse	2 454	2 384
Tilskudd fra NHOs Arbeidsmiljøutvalg	500	500
Andre inntekter Opp- og Utfondet	201	327
Andre inntekter	2 873	2 169
Sum annen driftsinntekt	6 078	5 380

Note 4 - Lønn og godtgjørelser

<i>Lønnskostnader</i>	2015	2014
Lønninger	29 548	26 114
Arbeidsgiveravgift	4 781	4 400
Pensjonskostnader	4 230	3 533
Andre ytelser	1 016	986
Sum	39 575	35 034
Gjennomsnittlig antall ansatte	35,5	35

Godtgjørelser

	Lønn	Pensjons- utgifter	Andre godt- gjørelser
Administrerende direktør	1 621	74	113
Styret			423

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for lån til administrerende direktør.

Note 5 - Pensjoner

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Innskuddsordning

Foreningen har en innskuddsbasert pensjonsordning organisert i Storebrand AS. Pr 31.12.2015 var det 36 aktive i denne ordningen. Årets premie til innskuddspensjonsordningen er 1 137 TNOK.

Kollektiv pensjonsforsikring

Foreningen har tre kollektive tjenstepensjonsforsikringen for de ansatte gjennom Storebrand Pensjonstjenester AS. Den ble lukket for nye opptak 31.12.2003. To av ordningene er sikret og en er usikret. Nyansettelser etter denne dato blir innmeldt i en innskuddspensjonsordning. Den kollektive ordningen omfatter pr. 31.12.2015 7 aktive og 8 pensjonister.

<i>Periodens pensjonskostnader</i>	2015	2014
Årets pensjonsopptjening	1 473	1 329
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1 794	1 950
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 729	-1 968
Administrasjonskostnader	581	597
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	558	225
Resultatført pensjonskostnad	2 678	2 133

<i>Pensjonsforpliktelser</i>	2015	2014
Netto pensjonsforpliktelser	-8 966	-7 292
Ikke resultatført estimatavvik	10 556	8 244
Balanseført pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift	1 590	952

<i>Økonomiske forutsetninger</i>	2015	2014
Diskonteringsrente	2,50 %	3,00 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,30 %	3,80 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	3,25 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	1,40 %	1,40 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	3,00 %

Note 6 - Varige driftsmidler	Anlegg under utførelse	Transportmidler	Kontormaskiner	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2015	0	599	693	1 059	2 352
Tilgang	700	1 043	0	0	1 743
Avgang	0	599	0	0	599
Anskaffelseskost 31.12.2015	700	1 043	693	1 059	3 495
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2015		290	683	1 057	2 030
Avgang		400	0	0	400
Årets avskrivninger		179	10	0	189
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2015		69	693	1 057	1 819
Bokført verdi 31.12.2015	700	973	0	3	1 676

Økonomisk levetid	5 år	3 år	5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

Note 7 - Andre fordringer	2015	2014
Forskuddsbetalte kostnader	4 001	1 422
Mellomregning NHO Servicepartner	5 207	59
Fordringer leverandører	59 228	9 677
Andre kortsiktige fordringer	43	99
	68 479	11 257

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld	2015	2014
Skyldig feriepengar	3 271	2 939
Kortsiktige gjeld regioner	346	255
Påløpte kostnader	2 426	715
Kjederabatter	1 033	0
Skyldig innkjøpsavtaler	64 077	0
Gjeld til Hans R Larsens Legat	1 130	0
	72 283	3 909

Note 9 - Skattekostnad	2015	2014
<i>Årets skattekostnad fremkommer slik:</i>		
Betalbar skatt på årets resultat	1 269	0
Endring i utsatt skatt	-217	-322
Beregnet formueskatt	32	19
Årets totale skattekostnad på ordinært resultat	1 085	-303

<i>Beregning av årets skattegrunnlag:</i>		
Resultat før skattekostnad	4 181	-1 220
Permanente forskjeller	47	29
Endring i midlertidige forskjeller	530	1 134
Anvendelse av fremførbart underskudd	-56	0
Grunnlag betalbar skatt	4 701	-57
Skatt 27%, som utgjør sum betalbar skatt på årets resultat	1 269	0

<i>Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:</i>		
Betalbar skatt på årets resultat	1 269	0
Betalbar formueskatt	32	18
	1 302	18

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt

Forskjeller som utlignes:

Anleggsmidler	66	-169
Omløpsmidler	-203	-150
Netto pensjonsmidler	4 589	5 301
Akkumulert fremført underskudd	0	-57
Sum	4 452	4 924
Utsatt skatt 25 % / 27%	1 113	1 330

NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

Resultatregnskap NHO Reiseliv Servicekontor

	2015	2014
Driftsinntekter		
Medlemskontingent og serviceavgift	19 446	18 148
Innkjøpsavtaler	29 836	25 546
Driftsinntekt camping	5 717	6 107
Andre driftsinntekter	13 419	6 844
Sum driftsinntekter	68 418	56 646
Personalkostnader	31 840	27 772
Avskrivning	130	132
Husleie og drift lokaler	1 918	1 800
Anskaffelser, rep og vedlikehold	3 347	2 589
Honorar og kjøp av tjenester	15 979	12 529
Møte- og reisekostnader	6 394	6 832
Generalforsamling, styre og utvalg	1 198	1 592
Informasjon, marked og representasjon	681	1 802
Annen driftskostnad	4 077	4 432
Sum andre driftskostnader	33 725	31 709
Sum driftskostnader	65 565	59 481
Driftsresultat	2 854	-2 835
Netto finans	1 327	1 615
Resultat før skatt	4 181	-1 220
Skattekostnad	1 085	-303
Resultat etterskatt	3 096	-917

Note 10 - Bankinnskudd

	2015	2014
Frie bankinnskudd	184 686	160 867
Bundne midler skattetrekk	1 582	1 497
Sum bankinnskudd	186 267	162 364

Note 11 - Honorar og kjøp av tjenester

	2015	2014
Bidrag til NHO	3 650	6 323
NHO Servicepartner, fellestjenester	2 924	2 638
Innkjøpsavdelingen	2 323	307
Campingavdelingen	1 670	1 360
Kommunikasjon og næringspolitikk	578	1 571
Årskonferanse/Landsmøte	1 089	887
Andre honorar	9	2 123
	<u>12 242</u>	<u>15 208</u>

Revisor NHO Reiseliv Servicekontor

Kostnadsført revisjonshonorar i 2015 utgjør 71 TNOK. Beløpet er inklusive mva.

Revisor NHO Reiseliv

Kostnadsført revisjonshonorar for NHO Reiseliv, Konfliktfondet og Opplysnings- og Utviklingsfondet i 2015 utgjør 127 TNOK. I tillegg kommer andre tjenester med kr 13 TNOK. Regionforeningene har kostnadsført til sammen 96 TNOK. i revisjonshonorar og andre tjenester. Alle beløpene er inklusive mva.

Note 12 - Egenkapital

	NHO Reiseliv	Opp/ut- fondet	Konflikt- fondet	Region- foreninger	NHO Reiseliv Servicekontor	Sum
Egenkapital 01.01.2015	11 645	2 239	43 674	4 285	10 031	71 874
Årets resultat	-770	1 303	832	155	3 096	4 615
Egenkapital 31.12.2015	<u>10 874</u>	<u>3 542</u>	<u>44 507</u>	<u>4 440</u>	<u>13 126</u>	<u>76 489</u>

Note 13 - Investeringer i aksjer og andeler

	Antall	Eierandel	Ansk.kost	Bokført verdi
Reiseliv i Nord AS	120	100 %	120	120,000
BookNorway AS	102	5,02 %	88	0,000
Reiseliv Publishing AS (HRR)			35	35,000
Camping Key Alliance AB	500	5 %	5	5,000
Storebrand ASA ordinære	903		41	40,635
Matvett AS	10		10	10,000
Aksjer og andeler regionforeningene			<u>1 167</u>	<u>1 167</u>
Sum			<u>1 466</u>	<u>1 378</u>

Reiseliv i Nord AS er heleiet av NHO Reiselivs regionforening Nord-Norge.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap etter unntaksregelen for små foretak.

Note 14 - Fondsplasseringer

	Markedsverdi pr. 31.12	Avkastning 2015
NHO Landsforeningsfond, andel NHO Reiseliv	11 575	207
NHO Landsforeningsfond, andel NHO Reiseliv Konfliktfond	<u>31 146</u>	<u>693</u>
Sum	<u>42 722</u>	<u>900</u>

Note 15 - NHO Reiselivs Konfliktfond

Konfliktfondet ble opprettet 01.01.2003 etter vedtak på Landsmøtet oktober 2002. Fondet er i henhold til vedtektene en del av NHO Reiseliv. Regnskapsførselen gjøres dog separat, og midlene er satt inn på egen bankkonto.

Det er ikke krevet inn premie i 2015, da fondet har nådd kapitalgrensen på 30 millioner som var en del av vedtaket ved opprettelsen. Det er ikke foretatt utbetalinger fra fondet i perioden 2003-2015.

Resultatregnskap	2015	2014
Innbetalt premie	0	0
Sum inntekter	0	0
Driftskostnader	13	12
Sum driftskostnader	13	12
Finansinntekter	845	1 905
Sum finansposter	845	1 905
Årets resultat	832	1 893
Balanse pr. 31.12		
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	31 145	30 453
Bankinnskudd, kontanter og lignende	13 360	13 221
Sum omløpsmidler	44 506	43 674
SUM EIENDELER	44 506	43 674
Egenkapital 01.01	43 674	41 781
Årets resultat	833	1 893
Sum egenkapital	44 507	43 674
Kortsiktig gjeld	0	0
Sum gjeld	0	0
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	44 507	43 674

Note 16 - NHO Reiselivs Opplysnings- og Utviklingsfond

OU-fondet er definert som tilskudd til NHO Reiseliv fra NHOs Opplysnings- og Utviklingsfond. Aktivitetene rapporteres til NHO. Fondet har ikke egne ansatte.

Resultatregnskap	2015	2014
NHO tilskudd	3 762	2 946
Andre inntekter	201	325
Sum driftsinntekter	3 963	3 271
Administrasjonsutgifter	0	347
Prosjekter og aktiviteter	2 686	2 873
Sum kostnader	2 686	3 220
Annen renteinntekt	25	36
Årets resultat	1 303	87

Balanse pr. 31.12

Kortsiktige fordringer	1 278	51
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2 264	2 187
Sum omløpsmidler	3 542	2 239
SUM EIENDELER	3 542	2 239
Egenkapital 01.01.	2 239	2 152
Årets resultat	1 303	87
Sum egenkapital	3 542	2 239
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 542	2 239

Note 17 - NHO Reiselivs Regionforeninger

Med virkning fra 01.01.2006 ble de tidligere elleve lokalforeningene omdannet til syv regionforeninger. Nedenfor vises en oppstilling over regionforeningene og hovedtallene for 2015. Tallene for 2014 er sammenlignbare.

Resultat	2015	2014
Region Nord-Norge	17	-6
Region Midt-Norge	21	33
Region Vest-Norge	58	-72
Region Sør-Norge	19	43
Region Øst-Norge	5	88
Region Innlandet	14	-20
Region Oslo og Akershus	21	-62
Sum	155	4

Balanse pr. 31.12

	Aksjer og andeler	Fordringer	Bankinnsk. og kont.	Egenkapital	Kortsiktig gjeld
Region Nord-Norge	328	0	266	337	257
Region Midt-Norge	800	3	511	1 280	32
Region Vest-Norge	13	12	532	476	82
Region Sør-Norge	30	21	375	412	13
Region Øst-Norge	0	0	626	626	0
Region Innlandet	0	0	950	950	0
Region Oslo og Akershus	120	0	263	360	23
Sum	1 291	36	3 522	4 441	407
SUM EIENDELER			4 849		
SUM EGENKAPITAL OG GJELD					4 849

Kontantstrømanalyse pr. 31.12.

(tall i NOK)

	2015	2014
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skatt	5 700	-441
Betalte skatter	-18	-175
Ordinære avskrivninger	189	132
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-151	0
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-666	-286
Endring kortsiktige plasseringer	-899	-2 197
Endring i kundefordringer	-3 285	107
Endring i andre kortsiktige fordringer	-57 222	17 763
Endring i leverandørgjeld	2 330	3 350
Endring i annen kortsiktig gjeld	78 524	9 824
Endring offentlig gjeld	804	-2 474
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	25 306	25 603
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Investering i varige driftsmidler	-1 393	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 393	
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-10	0
Netto endring av likvider gjennom året	23 903	25 603
Likviditetsbeholdning 01.01.	162 364	136 761
Likviditetsbeholdning 31.12.	186 267	162 364
Netto endring av likvider gjennom året	23 903	25 603

Til generalforsamlingen i
NHO Reiseliv

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for NHO Reiseliv, som består av foreningsregnskap og konsernregnskap. Foreningsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om foreningsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for NHO Reiseliv avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2015 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 15. mars 2016
ERNST & YOUNG AS

Asbjørn Ler
statsautorisert revisor